

КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2013. Вип. 19. С. 95-101.

4. Самоукина Н. В. Психология профессиональной деятельности: учеб.пос. 2-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург: Питер, 2004. 224 с.

5. Смирнов Б. А. Психология деятельности в экстремальных ситуациях: учеб.пос. 2-е изд., испр. и доп. Харьков: Гуманитарный центр, 2007. 292с.

УДК 378.147: 51(043)

Непомняща Г.І.

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії і
методики початкової освіти

Глухівського національного педагогічного університету
імені О. Довженка
galinanepomnajscha@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЕЙДЕТИКИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

На сучасному етапі розвитку суспільства першочерговим завданням школи є виховання всебічно розвиненої людини. Важливою складовою цього завдання є боротьба за високу якість знань і вмінь учнів, формування в них навичок самостійної розумової праці.

У сучасному інформаційно-насиченому суспільстві сучасний випускник повинен застосовувати свої знання, можливості, щоб бути успішним та впевненим у завтрашньому дні. Вміти правильно зорієнтуватися в новій, незвичній ситуації, проаналізувавши її, передбачити кінцевий результат та раціональні і доцільні способи його досягнення. Але для цього потрібно вміти пізнавати нове і вміло користуватися цим. Навчити учня орієнтуватися в сучасному інформаційному світі допомагають технології ейдетики.

Технології ейдетики досліджували і розвивали такі науковці і методисти, як Є. Антощук, Р. Богайчук, Н. Мажиріна, І. Матюгін, Н. Мороховська, О. Пащенко та інші.

На основі аналізу науково-методичної літератури з'ясовано, що ейдетичну розглядають як відтворення у всіх деталях образів предметів, які не діють в певний момент на зорові аналізатори. Ейдетичні образи відрізняються від звичайних тим, що дитина ніби продовжує сприймати предмет за його відсутності. Тому в початковій школі доцільніше використовувати елементи ейдетики.

Метою нашого дослідження є розкриття доцільності використання елементів ейдетики під час вивчення освітньої галузі «Математика» у сучасній початковій школі.

Навчання за допомогою елементів ейдетики – це специфічна форма організаційної навчальної діяльності, одна з цілей якої є забезпечення комфортних умов, за яких кожен учень відчув би свої успіхи, інтелектуальну роботу, продуктивність навчання, виключення домінування однієї думки над

іншою.

Головними інструментами ейдетики є робота з асоціаціями та акровербальна техніка. Робота з асоціаціями представлена такими напрямками: ланцюговий метод (він апелює асоціативними логічними зв'язками) і метод зорових асоціацій, акровербальний метод, метод місць тощо. Ланцюговий метод заснований на тому, що будь-яке явище може спричинити за собою інше. Інформація, при навчанні в цьому випадку, розкривається поступово (від загального до конкретного, від приватному до загального або від приватного до іншого, існуючого з ним паралельно в інформаційному просторі, приватному) тощо.

О. Скориніна виділяє такі принципи роботи за системою ейдетики:

- радісна, весела атмосфера;
- мобільність і доступність ігрового матеріалу;
- поділ інформації відповідно до особливостей кожної дитини [3].

Тому використання елементів ейдетики у процесі вивчення математичної галузі у початковій школі сприяє:

- вивчати і запам'ятовувати новий навчальний матеріал швидко і якісно;
- збільшувати обсяг пам'яті учнів;
- розвивати творчу уяву, фантазію, образне мислення учнів;
- навчати мислити послідовно, асоціативно; розвивати просторову орієнтацію та уявлення;
- тренувати вміння розслаблюватись, швидко знімати втому, знаходитись у доброму настрої [1].

Використання елементів ейдетики в навчальному процесі формують в учнів початкових класів уміння та навички працювати з необхідною інформацією. А це, у свою чергу, дає можливість:

- формувати уміння учнів ефективно і самостійно вчитися;
- швидко і точно виконувати розумово-творчі операції, зумовлені стійкістю уваги та розвиненою пам'яттю;
- поповнювати активний лексичний запас учнів, швидко й оригінально оперувати невербальними та вербальними асоціаціями;
- закріплюють основні компоненти уміння вчитися – самостійно, осмислено тощо [2].

На уроках математики в початковій школі можна пропонувати учням такі види завдань: цікаві питання (навчають побудови послідовної ланцюжка міркувань); загадки (формують уміння відбирати корисну інформацію, що міститься в самій задачі); завдання-жарти (вчать бачити в задачі практичний сенс рішення, так би мовити «життєвий»); логічні завдання (розвивають уміння оволодіння логічними операціями); числові трикутники (закріплюють уміння розподіляти елементи, згідно з умовою); цікава геометрія (тренують просторове мислення); продовжіть малюнок (закріплюють уміння встановити алгоритм, тренують пам'ять) тощо.

Отже, застосування елементів ейдетики у процесі навчання математики

учнів початкової школи дають змогу створити навчальне середовище, у якому теорія і практика засвоюються одночасно. Це дає змогу розвивати в учнів світогляд, логічне мислення, зв'язне мовлення; виявляти і реалізувати їхні індивідуальні можливості; формувати власні ідеї та думки, навчати співробітництву.

Література

1. Коваленко О. Особливості використання дидактичних ігор та вправ в освітньому процесі. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. № 12. С. 40–44.
2. Мажейка Т. И. Использование методов Эйдетики в преподавании школьного материала. URL: <https://multiurok.ru/blog/ispol-zovaniie-mietodov-eidietiki-v-priepodavanii-shkol-nogho-matieriala.html>.
3. Петренко С. В. Ейдетика на уроках в початкових класах. URL : <http://metodportal.com/node/34473>.

УДК 371.01

Несмашна Г.Є.

методист Тернопільського комунального методичного
центру науково-освітніх інновацій та моніторингу
negall@ukr.net

ДІАГНОСТИЧНА КАРТА ОЦІНКИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ

На сучасному етапі модернізації освітньої галузі в Україні особливої актуальності набуває питання якості освіти. У контексті особистісно орієнтованого підходу до реалізації освітніх послуг якість освіти можна представити як багатовимірну модель соціально-педагогічних вимог до особистості та освітнього простору, у якому відбувається її саморозвиток та саморегуляція. На думку О. В. Авраменко, структура якості освіти включає в себе низку параметрів, серед яких не тільки якість освітніх програм, підручників, ресурсного забезпечення, здібностей та особистісних рис учнів, якість навчального процесу як результату педагогічної діяльності, але й якість професійної підготовки та кваліфікація педагогічних працівників, якість державно-громадського управління освітою, системою моніторингу якістю освіти; якість проведення та інтерпретації моніторингових досліджень та ін. [6]. Таким чином, як вказує Т. О. Лукіна [4], важливого значення набуває впровадження технологій систематичного оцінювання та прогнозування розвитку системи освіти, тобто системи моніторингу якості освіти та освітніх послуг.

Вітчизняні та зарубіжні вчені (О. Дахін, Г. Єльнікова, В. Кальпей, А. Майоров, С. Подмазін, С. Шишов) сформулювали концепцію моніторингу в освіті. Моніторинг у загальному розумінні є одним з універсальних видів науково-практичної діяльності, що передбачає проведення спеціально організованого спостереження, оцінювання й прогнозування розвитку певного об'єкта (системи, явища, діяльності тощо). Характерними його ознаками є